

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 8 Sayı: 39 Volume: 8 Issue: 39

Ağustos 2015 August 2015

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

SÜRYANİ HARFLİ TÜRKÇE BİR ŞİİR VE ŞARK YILDIZI GAZETESİ
A TURKISH TEXT IN ASSYRIAN ALPHABET AND ŞARK YILDIZI DAILY

Mustafa KILIÇARSLAN*

Öz

Birçok medeniyete beşiklik yapan Mezopotamya'daki en eski uygarlıklardan biri de Süryanilerdir. Kökeni beş bin yıl öncesine giden bir topluluk olan Süryaniler, günümüzde altı milyona yakın nüfusuyla dünyanın değişik bölgelerinde özellikle Türkiye, Irak, Lübnan, İsrail, Hindistan ve Suriye'de yaşamaktadırlar. Osmanlı İmparatorluğu döneminde ve sonrasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Süryanilerle tarihî, kültürel ve ekonomik ilişkilerimiz her zaman devam etmiştir.

Bu çalışmada Süryanice, Süryani harfli Arapça ve Süryani harfli Türkçe çok dilli bir yayın olan Şark Yıldızı (Kevkeb Mednho) gazetesi hakkında kısaca bilgi verilerek gazetede yayınlanan Süryani harfli Türkçe birkaç dörtlük transkribe edilmiş ve dörtlüklerin Türkiye Türkçesine çevirimi verilmiştir. Şiirin Süryanicesi ve Süryani harfli Türkçesi ile birlikte verilmiştir. Bu çalışmamızda araştırmacıları Süryani harfli Türkçe kaynaklara teşvik ederek bu eserlerin dil ve edebiyat açısından incelenmesi amacını taşımaktayız.

Süryanice şiirde asıl amaç dinî akidelere anlatılmasıdır. Genellikle dünya nimetlerinden uzaklaşma, tevbe, kurtuluş yolu gibi dinî temalarının yanında övgü, ağıt, hiciv, bilgelik, felsefe, dostluk, özlem, kahramanlık, aşk gibi temalarda da şiirler yazmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Süryaniler, Süryani harfli Türkçe, Şark Yıldızı Gazetesi, Kevkeb Mednho.

Abstract

Assyrians are one of the oldest civilizations in Mesopotamia which was a cradle to many civilizations. Dating back to five thousand years ago, the Assyrians as a community with a current population of about six million live in different parts of the world including mainly Turkey, Iraq, Lebanon, Israel, India and Syria. During and after the period of Ottoman Empire, our historical, cultural and economic relations with Assyrians have always continued in the Republic of Turkey.

This study gives a brief information about the Şark Yıldızı (Kevkeb Mednho) daily, a multilingual publication in the languages of Syriac, Arabic in Assyrian alphabet and Turkish in Assyrian alphabet, providing a transcription of several verses written in Turkish in Assyrian alphabet, together with the translation of verses into modern Turkish. The poem is featured both in Assyrian version and Turkish version in Assyrian alphabet. In this study we aim to encourage researchers to use Turkish resources in Assyrian alphabet to examine such work in terms of language and literature.

In Assyrian poems the main purpose is to communicate religious doctrines. The poems have various religious themes focusing on mainly abandoning the possessions, pledge, road to salvation as well as other themes including praise, mourning, satire, wisdom, philosophy, friendship, yearning, valor and love.

Keywords: Assyrians, Turkish in Assyrian alphabet, Şark Yıldızı daily, Kevkeb Mednho.

0. Giriş

1. Süryaniler ve Süryanice

Süryanilerin kökeni Hz İsa'dan çok önceki dönemlere dayanmaktadır. Süryanilerin ataları Aramiler olup Suriye'nin kuzeyinde ve Mezopotamya'da yerleşmiş, krallıklar kurmuş; alfabeleri, dilleri ve kültürleriyle tarihte büyük izler bırakmış bir millettir (Tahincioğlu, 2011: 23). Süryaniler, Aramice konuştukları için Aramiler'e, Mezopotamya medeniyeti olmaları sebebiyle de Asurluların torunları kabul edilmektedir. Asur ve Aramî kavramlarıyla da aynı topluluk anlatılmak istenmektedir. Bu halklar için Irak ve İran'da daha çok "Asur", Suriye ve Türkiye'de ise "Süryani" adı kullanılmaktadır (Bülbül, 2005: 30). Süryani ve Asur adının kökenin aynı olduğu konusunda birçok araştırmacı hem fikirdir (Frye, 1992: 281-285; Joseph, 1997: 37-43).

Süryaniler, XVIII. yüzyılın ikinci yarısında Süryani Katolik patrikhanesi ve Süryani Yakubî veya Süryani Kadim Kilisesi olarak ikiye ayrılmıştır. Ortodoks Süryaniler daha sonra Yakubî Süryaniler ve Nasturî Süryaniler diye ikiye ayrılmıştır. Katolik Süryaniler'in Ortodokslar'a göre sayıları az olduğu için uzun süre patrikhane kuramamışlardır. Bu ikisinin haricinde bir de Protestan Süryaniler vardır (Bülbül, 2005: 13).

Süryani adının ortaya çıkışı ile ilgili muhtelif görüşler olmakla birlikte Hz. İsa'nın bütün havarilerinin Lübnan'ın Sûr şehri ve çevresinden olmaları dolayısıyla Sûrîin ismiyle anıldıkları ve Aramiler'in Hıristiyanlığa girdikten sonra kendilerini putperest soydaşlarından ayırmak için bu ismi aldıkları görüşü daha çok kabul görmektedir (Gür, 2000: 174-175). Süryani kelimesinin kökeni ile ilgili diğer bir görüş de Yahudileri özgürlüğüne kavuşturan Pers kralı Sürüs'un (Keyhüsrev) adından geldiğidir. Süryani Ortodokslara göre ise Birinci yüzyılın ilk yarısında Antakya'da yaşayan Arami kökenli insanlardan bazıları

* Yrd. Doç. Dr., Fatih Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Hız. İsa'nın inancı olan Hıristiyanlık'ı kabul ettiler. Putperest soydaşlardan tefrik edilmek için de kökenleri Arami'yi Süryani'ye çevirdiler (Tahincioğlu, 2011: 75-76).

Aramice'nin bir lehçesi olan Süryanice köken itibariyle Urfa bölgesinde yaşayan halkın dilidir. 1. ve 2. yüzyıllardaki misyonerlik faaliyetleri ile İpek yolu üzerinde önemli bir ticaret merkezi konumundaki Urfa'nın Hıristiyan egemenliğine girmesiyle Süryanice Hıristiyanlık için Grekçe'den sonra en önemli dil olmuştur. Bu durum, o bölgedeki aynı dil ve kültüre sahip kavimler arasında farklılık oluşturmuş ve o günkü Hıristiyanlar açısından dinsiz anlamına gelen Arami adıyla karışmasını önlemek için Hıristiyanlığı kabul eden Aramiler'e Süryani, konuştukları dile de Süryanice denmiştir (Gür, 2000: 174-175). Süryani dili bütün Hıristiyanlar tarafından kutsal kabul edilir. Bunun sebeplerinden biri de Meryem Ana, Hz. İsa ve elçilerinin konuştuğu dilin Süryanice olduğu ileri sürülmektedir. (Hazar & Özmen, 2011: 173)

Süryanice klasik bir dil olup Süryanilerin çoğu Süryanicenin Batı şivesiyle konuşurlar. Klasik Süryanice yazı dilidir. Kiliselerde, manastırlarda ve okullarda kullanılır. Kelime hazinesi bakımından zengin olan bu dil tarihte Irak, Mezopotamya, Suriye'deki birçok halkın konuştuğu dildi. 8. yüzyıldan sonra yavaş yavaş Arapçanın özellikle şehirlerde hızla yayılmasıyla çoğunlukla köylerde kullanım alanına sahip olmuştur (İris 2002: 39).

Süryanice yazı dilinin doğu lehçesi Nasturilerin ve Keldanilerin lehçesi; batı lehçesi ise Süryani Ortodoksların, Marunilerin ve Melkitlerin (Rum Ortodoks ve Katolik) lehçesidir. Bu iki lehçe arasında büyük bir fark yoktur. Bugün konuşulan Süryanice halk dili ise Turabdin, Asuri, Mahlula ve Mlahto lehçesi diye dörde ayrılmaktadır. Bunlardan Turabdin lehçesi şu an çoğu yurtdışına göç etmiş olan Midyat, Mardin ve çevresinde konuşulmaktadır. Asuri lehçesi, İran, Hindistan, Avrupa, Amerika ve Irak'ta yaşayan Nasturi ve Keldanilerin konuştuğu lehçedir. Mahlula lehçesi Şam bölgesinde konuşulmaktadır. Mlahto lehçesi ise Diyarbakır'ın birkaç köyünde 20. yüzyıl başlarına kadar kullanılmıştır (Tahincioğlu, 2011: 119).

2. Şark Yıldızı Gazetesi

Tanzimat ve ardından İslahat Fermanı'nın getirmiş olduğu imkanlar Süryanilerin de basın yayın konusunda öne çıkmalarına imkan sağlamıştır. Bu şekilde kendi kültür ve kimliklerini ortaya koyma adına gazeteyi kullanmışlardır. 1869 yılında Diyarbakır'da Süryaniler tarafından yayınlanan ilk resmi gazete "Diyarbakır" olup (Aslan, 1974: 82-83) bunun dışında Süryani entelektüelleri tarafından şu gazeteler çıkarılmıştır: Osmanlı İmparatorluğu sınırları içerisinde basılan Mürşid-i Âsuriyûn (1909-1914), Kevkeb Mednho (1910-1912), Safro d-Nûhro, Kevkbo Sûryoye (1910), Hayat (1910), Şifûro (1910-1914), el-Hikmet (1913-1914); Amerika Birleşik Devletlerinde basılan İntibâh (1909-1915), Savto d-Oromoye (1913-?), Bethnahrin (1916-1933), The New Assyria (1916-1919), Babelon (1919-1921), Huyodo (1921-1922) ve Lübnan'da basılan Leşono d-Umta (1927-?) (Trigona-Harany, 2009: 287-300). Bu gazetelerden en önemlisi Naum Faik (Palak), tarafından çıkarılan Türkçe Şark Yıldızı anlamına gelen Kevkeb Mednho'dur. Diyarbakır'da bir Süryani okulunda öğretmenken ilk defa gazetecilik ile ilgili girişimlere başlayan Naum Faik, Şark Yıldızı gazetesini Arapça, Türkçe ve Süryanice olmak üzere üç dilde yayınlanmaktaydı. Bu üç dil de yazıya Süryani alfabesiyle aktarılıyordu. Editörlüğünü Naum Faik'in yaptığı eser 1910-1912 yılları arasında Diyarbakır'da basılmıştır. Toplam 8 sayfadan oluşuyordu. Kısa süreli varoluşuna rağmen Osmanlı İmparatorluğunda en çok okunan Süryani yayınıydı. Gazete 25x36 cm lik 7 sayfaya basılıp her sayfada iki sütün yazı bulunuyordu. Yazıların çoğunluğu Türkçeydi ama azımsanmayacak kadar da Arapça makaleler bulunmaktaydı. Arapça yazılardan daha az sayıda da Süryanice makaleler gazetede yer almıştır (Trigona-Harany, 2009: 60). Şark Yıldızı gazetesinin sahibi Naum Faik 27 Nisan 1910'da yayın hayatına başlattığı gazeteyi 27 Nisan 1912'ye kadar devam ettirmiştir.

Gazetenin ilk sayfasında Süryani harflerle Türkçe mesul müdürü Süryani Kadim Mektebi Muallimi Naum Faik ve mahal-i neşri Diyarbakır, Haziran 1911 yazmakta. Sağ tarafında ise edebi, ahbari, aynı vakitte on beş günde bir defa neşr olunur yazısı bulunmakta.

Naum Faik, yazılarının çoğunu ABD'de Cebrail Boyacı Efendi'nin İntibah dergisi ile Aşur Yusuf Efendi'nin Harput'ta yayınladığı Asurilerin Mürşidi dergilerinde yayınlamaktayken mevcut birikimi ve gelişmeleri yakından takip etme imkanı girişimde bulunmasını tetiklemiştir. Edip Bişar Burucu Efendi'nin gazete çıkarma fikri ve maddi olarak da destekleriyle ilk Süryani gazetesi Şark Yıldızı yayın hayatına başlamıştır.

Naum Faik basın yayın faaliyetlerine topluma hizmet için bir vasıta sayıyordu. Bu şekilde toplumun hastalıklarını teşhis ediyor, bu hastalıkların sebeplerini ve tedavi yöntemlerini halka anlatıyordu. O, Süryani toplumunda ıslahatçıların öncüsü, mücahitlerin kahramanı ve özgürlükçülerin lideriydi. Onun Şark Yıldızı ve İntibah'taki yazılarının tek bir amacı vardı: Süryanilerin harekete geçirilmesi ve kalkınmanın yaygınlaştırılması (Çıkkı, 2004, 56).

Süryani halkın mallarıyla ve Süryani edebiyatçı ve yazarların da kalemleriyle sahip çıktığı gazetede konular şu başlıklar altında toplanıyordu: Gazeteyi Okuyunuz, Matbaaya Olan İhtiyacımız, Toplumsal Hastalıklar ve Faydalı İlaçları Nelerdir, Fikrî Yükselme, Toplumun Sorunlarıyla Kim İlgilenecek,

Bir Toplum Hastalığı Olarak Haset, Süryanilerde Başboşluk, Gidiş Nereye, Süryanilerde Şura Kuralı, Günlerimizi Nasıl Geçiriyoruz, Matbaa Konuşulan Halkın Dilidir, Hakiki Gayret Yalancı Gayret, Uyanış Asrında Büyük Tembellik, Bugün Neyimizle Övünüyoruz, Tarihimiz ve Tarihçilerimiz, Birlik ve Ayrılık, Semiramis, Okullarımız, Atalarımızla Övünmenin Bir Faydası Yok (Çıkkı, 2004, 57)

Naum Faik gazetesinin amaçlarını ilk sayıda şöyle ifade eder: "Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan birey ve topluluklar, yeni kanun ile özgürlük, adalet ve şuraya verdiği önemin farkına vardık. Kardeşlik, birlik ve eşitlik kavramları öne çıktı. Fakat bu değerleri önemseyip, bunları dergi ve gazeteler aracılığıyla gelecek nesillere aktarma çabasında bulunmadılar. Bizim başladığımız bu ilk çalışma ile büyük alim ve edebiyatçılar karşısında tecrübesizliğimizi de kabul ediyoruz. Bu acemiliğimiz ile bu çalışmaya giriştik. Amacımız yeni gelişmeleri Süryani toplumuna kendi dilleriyle ulaştırmaktır. Bu çalışma ile altı yüz yıl boyunca Osmanlıya bağlı kalmanın gururunu dile getirmek, Osmanlı sayesinde ulaştığımız ilim ve fazileti gelecek nesillere, atalarımızın dili olan Süryanice ile öğretme amacına hizmet etmek için bu gazeteyi çıkarıyoruz (Çıkkı, 2004, 58-59)."

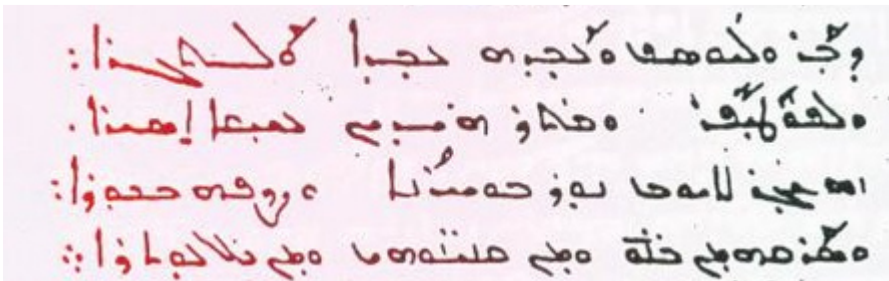
22 Eylül 1912'de Diyarbakır'dan Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmek için ayrılmadan yaklaşık dört ay önce Şark Yıldızı gazetesinin yayını bitirir fakat 1916'da Amerika'da "Bethneharin" ismiyle Şark Yıldızı'nın devamı olan bir gazete yayınlamaya başlar. Zaten Şark Yıldızı Diyarbakır'da yayınlandığı süre içinde de Amerika'ya da gönderilerek oradaki Süryanilerin okumasına imkan sağlanmıştır (Şimşek, 2005: 46). Bu gazetede Süryanice, Süryani harfli Türkçe ve Süryani harfli Arapça olarak yayımlanmıştır. Naum Fauk, bu dergi ile ilgili olarak bu dergi ile Suriye ve diğer ülkelerden haberler alınabileceğini ve anadili Süryanice olan, Süryanice okumayı seven herkesin bu dergiye abone olmasını istemektedir (Faik, 2011: 19).

Bu zengin malzemeyle ilgili yeterince kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır. Süryani araştırmacılarının Osmanlı Türkçesini, Osmanlı Türkçesi araştırmacılarının da Süryaniceyi bilmemeleri bu konuda yapılacak araştırmalara bir engel teşkil etmiştir (Trigona-Harany, 2009: 60).

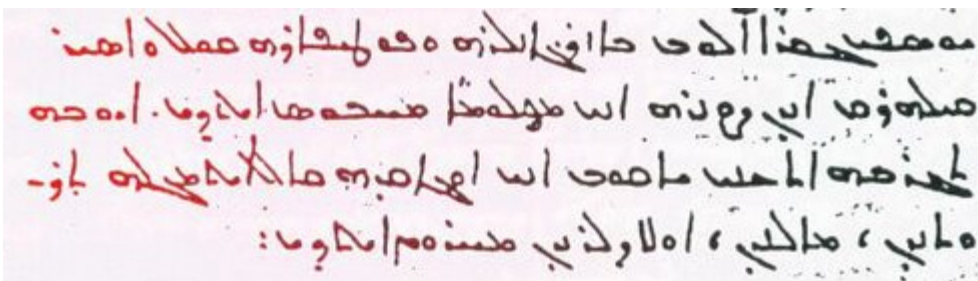
3. Metinler

Burada Şark Yıldızı (Kevkeb Mednho) gazetesinden seçilmiş bazı şiirlere yer verilmiştir. Bu şiirlerin gazetede geçtiği sırasıyla önce Süryanicesi, daha sonra Süryani harfli Türkçesi verilmiştir. Süryani harfli Türkçe bölümün transkripsiyonu yapıldıktan sonra Türkiye Türkçesine de çevirisi yapılmıştır. Metinde okunamayan yerler (...) ile gösterilmiştir.

3.1 Süryanice şiir¹

Süryani harfli Türkçe çevirisi

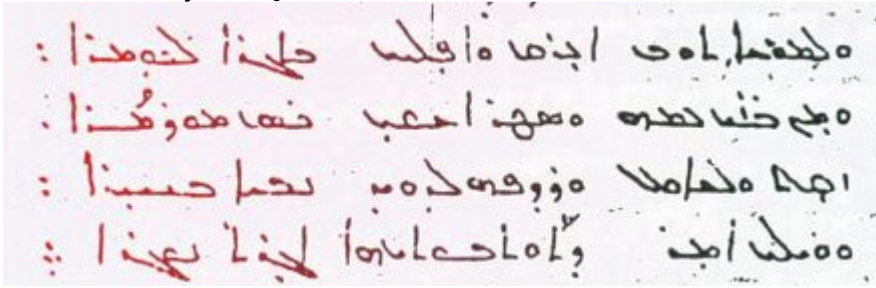
(1) Yus[u]f'i c[e]bro alub baz[i]rganl[e]re v[e] Futıfar'e kul v[e] esir (2) kıler[e]k and[a]n şunre ani m[a]zluma m[a]hbus itdi. Eyub'e (3) t[e]cr[u]be at[e]ş[i]ni yakub ani ucağde kal itm[e]gle ş[e]r- (4) v[e]t[i]nden, mal[i]nd[a]n, evladl[a]r[i]nd[a]n m[a]hrum itdi.

¹ Süryanice genellikle dini manzum metinlerde şiirin her kıtasının sonunda haç işaretine benzeyen (✠) bir simge konulur.

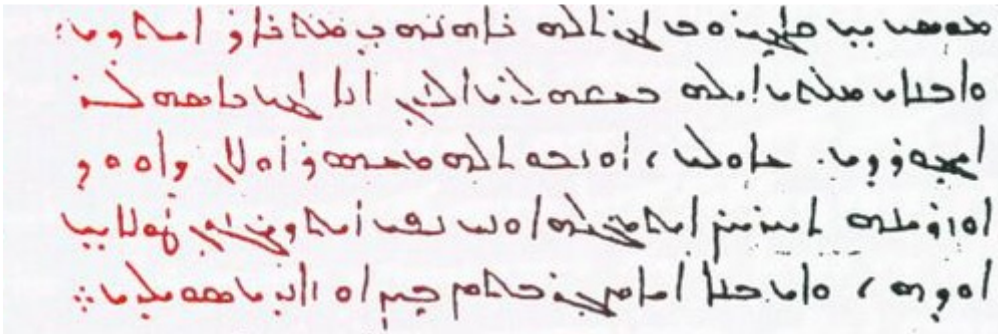

Yusuf'u zorla alıp tüccarlara ve Potifar'a kul ve esir yaparak ondan sonra da onu haksız yere hapsedti. Eyüp'e tecrübe ateşini yakarak onu ocakta yakmakla servetinden, malından, evlatlarından mahrum etti.

3.2. Süryanice Şiir

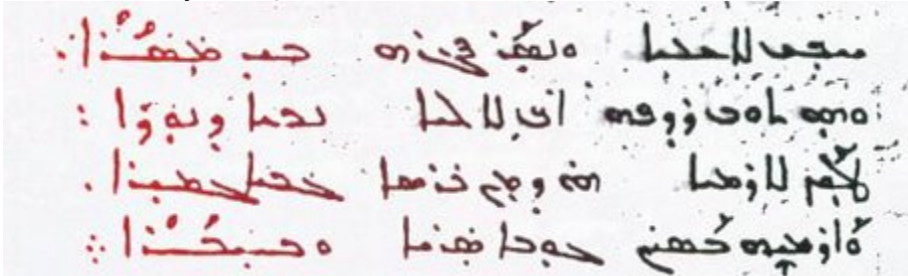
Süryani harfli Türkçe Çevirisi

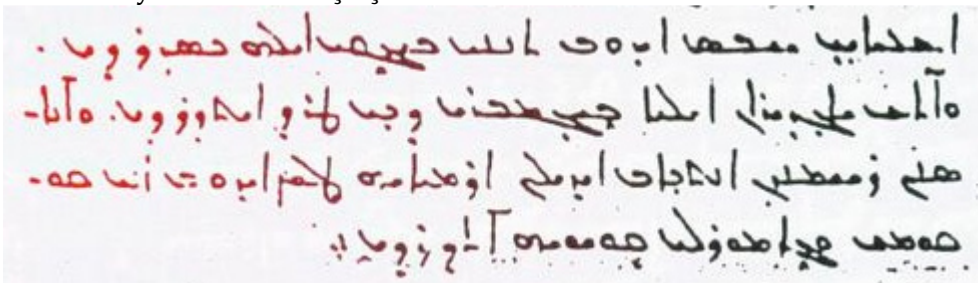
(1) Musî'yi kaçırub ucr[e]tle kâh[i]ne h[i]dm[e]t[k]ar itdi. (2) V[e] ebna-i m[i]ll[e]ti ile b[a]şkel[e]ri el[i]nd[e]n ana aci kasel[e]r (3) içürdi. Şaul'i, o n[u]b[u]v[e]tle m[e]şhur ulan Davud (4) uz[e]rine t[a]hrik itig[i]le uni n[e]fy itdig[i]nd[e]n tulayi (5) u de vay b[a]na eyam ğ[u]rb[e]t[i]m b[a]k uzandı suyl[e]di.

Musa'yı kaçırıp ücret karşılığı kahine hizmetkar etti ve milletin oğulları (İsrailoğulları) ile başkaları elinden ona acı kaseler içirdi. Şaul'ü, o peygamberlikle meşhur olan Davud'un üzerine tahrik etmesiyle onu nefy ettiğinden dolayı o da: "Vay bana gurbet günlerim bak uzadı." dedi.

3.3. Süryanice Şiir

Süryani harfli Türkçe Çevirisi

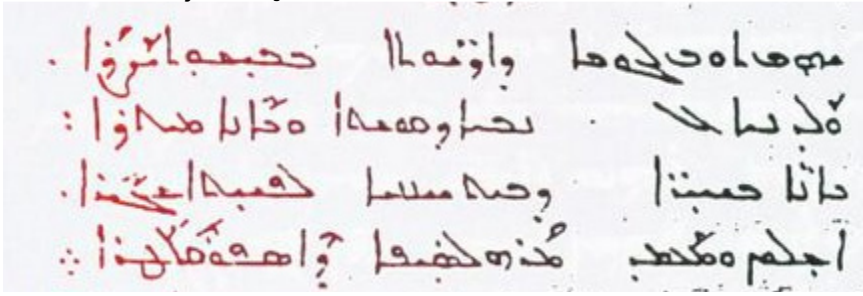

(1) Eşa'ya'yi hâbş idub t[e]n[i]ni biçki ile k[e]sd[i]rdi. (2) V[e] ateş yağdiran İlya b[e]lyğ[a]mb[e]ri d[a]hi t[a]rd itd[i]rdi v[e] ona (3) s[e]n[i]n r[a]hm[i]nd[e]n int[i]hâb idil[e]n Er[a]mya'ye t[a]ll[a]m² idub oni ku- (4) kum[u]ş v[e] çamurlı kuyuye atd[i]rdi.

² Tlmo Süryanicede zulüm demektir.

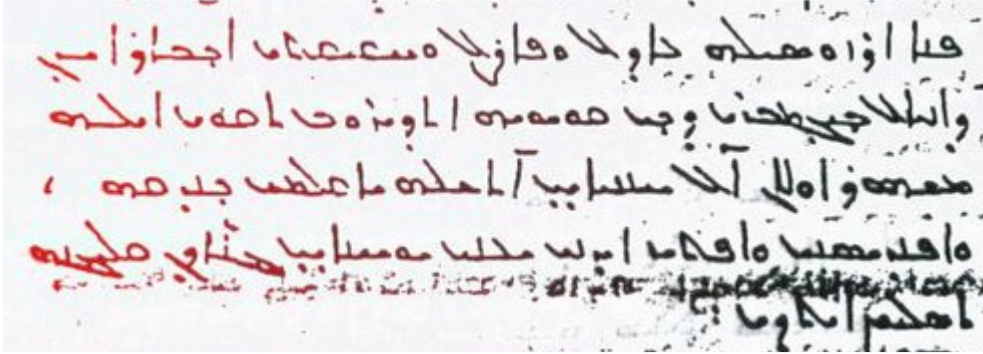
Eşaya'yı hapsedip vücudunu testere ile kesdirdi ve ateş yağdıran İlya Peygamberi de kovdurdu ve ona senin rahminden intihap edilmiş olan Eramiya'ya zulmedip onu kokmuş ve çamurlu kuyuya attırdı.

3.4. Süryanice Şiir

Handwritten Syriac text in red ink on a light background. The text is arranged in four lines, with some words written in a larger, bolder script. The text is a mix of uppercase and lowercase letters, typical of Syriac script.

Süryani harfli Türkçe Çevirisi

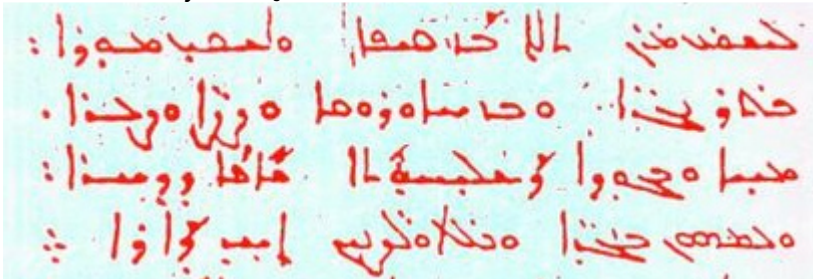

Handwritten Turkish text in red ink on a light background, representing the Syriac text above. The text is arranged in four lines, with some words written in a larger, bolder script. The text is a mix of uppercase and lowercase letters, typical of Turkish script.

(1) F[e]na arzus[i]yle 'adl v[e] fazl v[e] h[a]kik[al]ti ihbar id[e]n (2) Danyal b[e]lyğ[a]mb[e]ri d[a]hi kuyuye atdirub takvi ile (3) m[eş]hur ulan Al-H[a]n[a]nya'yi at[e]şle yak[i]lm[a]y[i] h[e]nd[e]ke (4) v[e] ef[e]ndis[i]ni vaftiz id[e]ni y[a]'ni Yuh[a]na'yi c[e]lad[i]n k[i]liç[i]ne t[e]slim itdi.

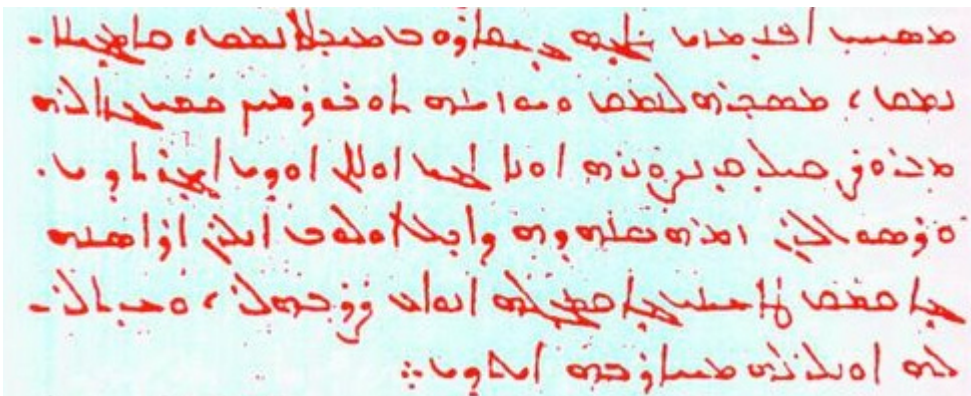
Kötü isteklerle adl ve fazl ve hakikati bildiren Danyal Peygamberi de kuyuya attırıp güç ile meşhur olan Al-Hananya'yı ateşle yakılmak (için) hendeğe ve efendisini vaftiz edeni yani Yuhanna'yı celladın kılıcına teslim etti.

3.5. Süryanice Şiir

Handwritten Syriac text in red ink on a light background. The text is arranged in four lines, with some words written in a larger, bolder script. The text is a mix of uppercase and lowercase letters, typical of Syriac script.

Süryani harfli Türkçe

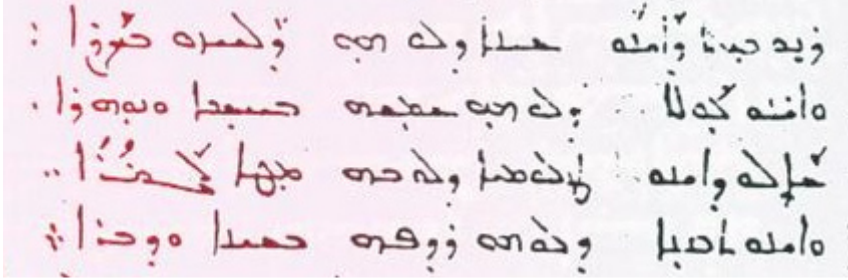
Handwritten Turkish text in red ink on a light background, representing the Syriac text above. The text is arranged in four lines, with some words written in a larger, bolder script. The text is a mix of uppercase and lowercase letters, typical of Turkish script.

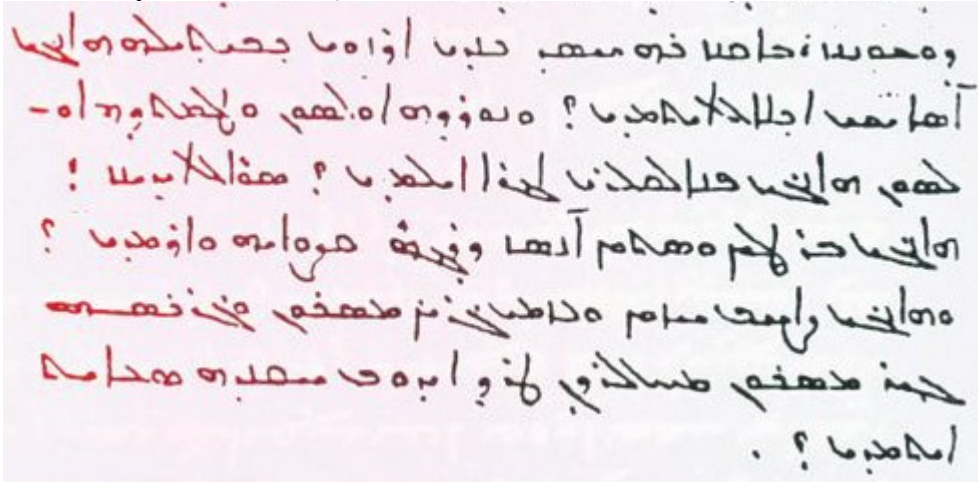
(1) M[e]sihi ef[e]nd[i]m[i]zi haçe çıkarub mihlân[m]a[k]kâ[m]çıla-(2) nm[a]k, m[a]sb[a]rel[e]nm[e]k v[e] yuzine tukurm[e]k k[i]bi c[e]zal[e]re (3) m[a]’ruş kild[i]kd[a]n şunre una aci ulan udi iç[i]rtti. (4) V[e] r[e]sull[e]r[i]n z[u]mres[i]ne de dah[i]l ulub onl[a]r[i]n aras[i]ne (5) çakm[a]k taşını çakm[a]ğle enva’ d[a]rbel[e]r v[e] ş[i]d[e]tl[e]r- (6) le unl[a]rle m[u]har[e]be itdi.

Mesih Efendimizi haça çıkarıp çivilemek, kamçulamak, aşağılamak ve yüzüne tükürmek gibi cezalara maruz kıldıktan sonra ona acı ödü içirtti. Ve resullerin halkasına dahil olup onların arasında çakmak taşı çakarak çeşitli darbe ve şiddetlerle onlarla savaştı.

3.6 Süryanice Şiir

Süryani harfli Türkçe

(1) Duşun[u]n[u]z v[e] bak[i]n[i]z k[i] h[a]s[e]d k[e]ndi arz[u] vi h[i]bit[i]yle hangi (2) asay[i]şi ihlal itm[e]di? V[e] nurde ulsun v[e] t[u]lm[e]tde u- (3) Isun hangi f[e]nal[i]kl[a]ri icra eyl[e]m[e]di? S[u]val idin[i]z: (4) Hangi bar t[a]ll[a]m v[e] s[i]t[e]m ans[i]z d[e]r[e]ce k[u]şvaye varm[a]dı? (5) V[e] hangi şah[i]b-[i] h[a]zm v[e] ‘[a]zmi g[e]r[e]k m[e]skun v[e] g[e]r[e]kse (6) g[a]yr-[i] m[e]skun m[a]h[a]ll[e]rd[e]n t[a]rd idub h[a]k[i]nde s[i]kay[e]t (7) itm[e]di?

Düşününüz ve bakınız ki haset kendi arzu ve heybetiyle hangi asayışı bozmadı ve aydınlıkta olsun karanlıkta olsun hangi kötülükleri yapmadı? Sorunuz: Hangi zalim ve sitem oğlu ansızın sona ermedi ve hangi sebatkâr ve azimliyi gerek meskun ve gerek gayr-i meskun yerlerden kovup hakkında şikayet etmedi?

Sonuç

Süryani harfli Türkçe metinler araştırmacıların yeterince üzerinde durmadığı bir konudur. Bunun sebebi de çok az sayıdaki Süryanice bilen kişilerin bu konuların üzerine düşmemesi ve dil, tarih ve edebiyat sahasında üzerinde araştırma yapanların da Süryani harfli Türkçeyi bilmemeleridir. Bu makalemizde ele aldığımız Süryanice, Arapça ve Süryani harfli Türkçe yayınlanarak Süryanice’nin gelişmesine katkıda bulunan Şark Yıldızı (Kevkeb Mednho) gazetesinin önemi ise o dönem tarihine ışık tutmasının yanında birlikte yaşayıp aynı dili konuştuğumuz Süryanilerin dili ve edebiyatı hakkında da malumatlar taşımasıdır. Bu çalışmada 1911 yılı Haziran ayına ait olan gazetede ki Süryanice dördünlüğün ve Süryani harfli Türkçe kısmının orijinal şekli verilerek Süryani harfli Türkçe bölümünün transkripsiyonu yapılmaya çalışılmış, transkripsiyonu yapılan metinlerin Türkiye Türkçesine aktarımı da sağlanmıştır. Bu metinlerin aynı devirde yazılan Osmanlı Türkçesi eserlere göre daha sade olduğu, yani daha az miktarda Arapça-Farsça terkiplere yer verildiği göze çarpmaktadır. Bu çalışma ile Süryani harfli Türkçe metinlere araştırmacıların dikkati çekilmeye çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

- ASLAN, Rıfıkı (1974). *Diyarbakır ve Çevresinde Şehirleşme Hareketleri*, Ankara: Ziya Gökalp Derneği Yayınları.
- BÜLBÜL, Mustafa (2005). *Türkiye'nin Süryanileri*, İstanbul: Tasam Yayınları.
- ÇIKKI Murat F. (2004). *Naum Faik ve Süryani Rönesansı*, haz. Mehmet Şimşek, İstanbul: Belge Yayınları.
- FAİK Naum (2011). *Beth-Nahrin*, Diyarbakır: Lîs Yayınevi.
- FRYE, Richard N. (1992). "Assyria and Syria: Synonyms", *Journal of Near Eastern Studies*, Vol. 51, No. 4, s. 281-285.
- GÜR, Mehmet Sadık (2000). "Süryânîce", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 38, s. 174-175.
- HARANY Benjamin Trigona (2009). "A Bibliography of Süryani Periodicals in Ottoman Turkish", *Hugoye: Journal of Syriac Studies* 12, The Syriac Institute and Gorgias Press, s. 287-300.
- HARANY Benjamin Trigona (2009). *The Ottoman Süryâni from 1908 to 1914*, Gorgias Press.
- HAZAR Mehmet, ÖZMEN A. (2011). "Mardin Süryanilerine Ait Süryani Harfleriyle Yazılmış Birkaç Türkçe Metin Üzerine", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 4, S. 16, s. 172-177.
- İRİS Muzaffer (2002). *Bütün Yönleriyle Süryaniler*, Malatya: Kişisel Yayınlar.
- JOSEPH John (1997). "Assyria and Syria: Synonyms?", *Journal of Assrian Academic Studies*, Vol. 11, No.2, s. 37-43.
- ŞİMŞEK Mehmet (2005). "Şark Yıldızı Gazetesi", *Süryaniler ve Süryanilik IV*, Haz. Ahmet Taşğın, Eyyüp Tanrıverdi, Canan Seyfeli, Ankara: Orient Yayınları.
- TAHİNCİOĞLU, Yakup (2011). *Tarihleri, Kültürleri, ve İnançlarıyla 5500 Yıldır Bu topraklarda Yaşayan Süryaniler*, İstanbul: Butik Yayıncılık.

١٤ اجداد حلال الله ربهم

الجداد حلال الله ربهم ١٤ اجداد حلال الله ربهم

هذا طيفها مستورا، الاسم والصفة
حاصلها كمالها
وما وحدها عن منزهة
طائفة عن طائفة
أمدتها من كمالها وهلالها

مستورا
وما وحدها ولاها

مستورا من كمالها
وما وحدها ولاها
وما وحدها ولاها

وما وحدها ولاها
وما وحدها ولاها

اجداد، اجداد، آتينا منه هذا اج حلال الله ربهم

هذا طيفها مستورا، الاسم والصفة
حاصلها كمالها
وما وحدها عن منزهة
طائفة عن طائفة
أمدتها من كمالها وهلالها

هذا طيفها مستورا، الاسم والصفة
حاصلها كمالها
وما وحدها عن منزهة
طائفة عن طائفة
أمدتها من كمالها وهلالها

هذا طيفها مستورا، الاسم والصفة
حاصلها كمالها
وما وحدها عن منزهة
طائفة عن طائفة
أمدتها من كمالها وهلالها

